

3. Таймс (гарнитура). [Текст]: Режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D0%B9%D0%BC%D1%81_\(%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D0%B9%D0%BC%D1%81_(%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0))

4. Томак М., Хабарова А. Страна вырабатывает свой почерк. [Текст]: Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/ru/article/obshchestvo/strana-vyrabatyvaet-rocherk>

5. Чебанік В. Українська абетка. Лекція, майстер-клас. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1dmG67ysE8o>

Шеремет В.В.,

викладач кафедри музичного мистецтва
ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

СУЧАСНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОГО НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА *(на прикладі одеської академічної виконавської школи)*

Академічне народно-інструментальне мистецтво України є найбільш молодим видом професійного музичного мистецтва та вагомою складовою системи національного музично-виконавського інструменталізму. Кожна академічна виконавська школа накопичує власні та інтегрує світові здобутки музичного мистецтва в галузі теорії та практики виконавства, музичної педагогіки, композиторсько-виконавської інтерпретації музичних творів. Не виключенням є й одеська школа народно-інструментального мистецтва, яка уособлена кафедрою народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (далі ОНМА): професорсько-викладацьким складом, випускниками кафедри багато з яких є діючими виконавцями та викладачами у мистецьких навчальних закладах різного рівня у регіоні.

Новий якісний рівень розвитку народно-інструментального мистецтва розпочався наприкінці ХХ століття із початком відліку історії незалежної України та переосмисленням усіх парадигм мистецької освіти та завдань і спрямування сценічно-академічного виконавства.

Проблеми оновлення специфіки народно-інструментального академічного мистецтва, зокрема виконавства як такого досліджували Р.Безугла, І. Єргієв, В. Заєць, Н. Костенко, В. Мурза, Т. Литвинець, В. Петрик, Л. Снедкова, А.Черноіваненко, Ю.Чумак. Проте у наукових дослідженнях вказаних авторів здебільшого висвітлені процеси розвитку певних інструментальних культур, що входять в систему народно-інструментального академічного мистецтва, та не наводяться узагальнюючі паралелі щодо жанру в цілому.

Оновлення самої сутності народно-інструментального академічного мистецтва в Україні прослідковуємо з кінця ХХ – початку ХХІ століття, коли

процеси модернізації торкнулися не тільки подальшого удосконалення інструментарію (н-д: поява акордеонів із розширеною за діапазоном, у порівнянні із стандартами, клавіатурою; удосконалення бандур, баянів) а й, поперше, почалося кардинальне «оновлення звучання», виникали «не тільки нові фактурно-структурні, фактурно-темброві, фактурно-артикуляційні формули, але й нові види нетрадиційної нотної графіки» [1, с. 81]. Так, одеська композиторська школа дала новий вектор руху народно-інструментального виконавства: відхід від фольклорних засад у бік модернізації репертуару, що відобразилося у творчості таких одеських композиторів як В.Власов, Л.Самодаєва, К.Цепколенко, Ю.Гомельська та інших.

По-друге, сучасні процеси розвитку народно-інструментального мистецтва торкнулися пошуку нових форм виконавства. На межі ХХ-ХХІ століть яскравим прикладом таких форм виступає поява нетрадиційних складів інструментальних ансамблів, які поєднують у собі народні академізовані інструменти та різноманітні загальноновизнані академічні та електроінструменти, а також введення народних інструментів в інші мистецькі жанри (н-д: введення баяну в оперно-театральний жанр) [2, с. 214]. Яскравими прикладами нових форм виконавства у народно-інструментальному мистецтві є діяльність одеського камерного дуету «Каданс», а також, випускника ОНМА ім. А.В.Нежданової бандуриста Георгія Матвіїва [3].

По-третє, нові форми виконавства на народних інструментах викликали пошуки нових виконавсько-інтерпретаційних засад: прийомів сонорики, алеаторики, а також прийому *аперцепції*, що характеризується академіком М.Давидовим як «взаємозапозичення засобів і прийомів суміжних сфер виконавського мистецтва з метою подальшого удосконалення технології вираження і досягнення емоційно-образного змісту у виконанні музичних творів» [4, с.119-121; 5, с.35-40].

Найхарактернішою тенденцією сучасності у розвитку музично-виконавського мистецтва, зокрема народно-інструментального, є ознака театралізації виконавства. Одеський науковець, викладач ОНМА ім. А.В.Нежданової А.Черноіваненко вважає, що не випадково інструментальне музично-виконавське мистецтво позначається словом «гра», пластичне втілення музики на інструменті тісно пов'язане із ігровою театральною природою. Науковець справедливо вважає, що музика останніх десятиріч із загостреними конфліктами (у сенсі образності – В.Ш.) вивільняє ігрові засади у творчості і висуває відповідні вимоги до інструментального виконавства.

Таким чином, основними рисами розвитку академічного народно-інструментального мистецтва на сучасному етапі виступають: оновлення репертуару, виконавських засобів, форм виконавства, а також, – зростаюча вимога до органічності театралізації народно-інструментального виконавського мистецтва [6, с. 320].

Список використаних джерел:

1. Черноіваненко А.Д. Тематичні функції фактури в баянних творах С.Губайдуліної, Е.Денисова, К.Цепколенко. Муз. мистецтво і культура: Науковий вісник Одеської державної консерваторії. Одеса: «Астропринт», 2003. Вип.4., кн. 1. С.80-88.
2. Єргієв І.Д. Акордеон в творчості Людмили Самодаєвої. Муз. мистецтво і культура: Науковий вісник Одеської державної консерваторії. Одеса: «Астропринт», 2003. Вип.4., кн. 1. С.208 - 215.
3. Сергієнко, О. (01.03.2011). *Георгій Матвіїв: “Бандура обрала мене”* Відновлено з <http://svkolo.org/heorhij-matvijiv-bandura-obrala-mene/>
4. Єргієв І.Д. Український «модерн-баян» – феномен світового мистецтва: монографія. Одеса: Друкарський дім, 2008. 168 с.
5. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2004, 287 с.
6. Черноіваненко А.Д. Сучасне баянне виконавство у театралізованому художньому мисленні ХХ століття. Муз. мистецтво і культура: Науковий вісник Одеської державної консерваторії. Одеса: «Астропринт», 2001. Вип.2. С.319-327.